

24 Konferencja Międzyparlamentarna ds. Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa oraz Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony (KM WPZiB/WPBiO)

Brugia, 3-5 marca 2024

Wspólne oświadczenie współprzewodniczących

24 Konferencja Międzyparlamentarna ds. WPZiB/WPBiO odbyła się w ramach parlamentarnego wymiaru belgijskiej prezydencji Rady UE w dniach 3-5 marca 2024. Wzięli w niej udział parlamentarzyści z państw członkowskich UE i z Parlamentu Europejskiego, obserwatorzy z krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących do członkostwa w UE oraz europejskich państw członkowskich NATO, a także dostojni goście. Poniższe oświadczenia są niewiążącymi konkluzjami z dyskusji nad różnymi zagadnieniami tematycznymi.

My, współprzewodniczący 24 Konferencji Międzyparlamentarnej:

1. Z zadowoleniem przyjmujemy determinację Unii Europejskiej i państw członkowskich do zaangażowania się we wzmacnianie wielostronnego ładu opartego na zasadach i obronę zasad demokracji w skali globalnej.
2. Zauważamy, że rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie oraz niestabilna sytuacja na Bliskim Wschodzie nadal wywołują poważne wstrząsy geopolityczne. Podkreślamy, że multilateralizm jest jedynym realnym sposobem radzenia sobie z potężnymi wyzwaniami o charakterze ogólnoswiatowym.
3. Przypominamy o fundamentalnej roli parlamentów w kontrolowaniu i nadzorowaniu zewnętrznych działań UE oraz wzywamy do zwiększonego zaangażowania parlamentów narodowych i Parlamentu Europejskiego w dyskusje na temat „miękkiej” i „twardej siły” UE. Zauważamy potrzebę prowadzenia bardziej intensywnej i skuteczniejszej dyplomacji parlamentarnej uzupełniającej politykę zagraniczną i bezpieczeństwa UE, a także potrzebę stosowania skuteczniejszych procedur decyzyjnych.

Rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie

4. Potępiamy z całą mocą nielegalną, niesprowokowaną i nieusprawiedliwioną rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie, umożliwiającą i wspieraną przez nielegalny reżim Łukaszenki w Białorusi oraz przez Iran i KRLD. Domagamy się, aby Rosja i działające na jej rzecz siły zaprzestały wszelkich działań militarnych oraz natychmiast i bezwarunkowo wycofały swoje wojska z międzynarodowo uznanego terytorium Ukrainy, a także z wszelkich innych krajów, których terytoria lub części terytoriów bezprawnie okupują.
5. Podkreślamy potrzebę ścigania zbrodni popełnionych przez przywódców Rosji, w tym agresji, złamania prawa międzynarodowego, pogwałcenia uznanych granic państwowych, bezprawnego przemieszczania i deportowania chronionych osób i dzieci oraz grabieży ziemi i poważnych zbrodni wojennych. Potępiamy wszelkie hybrydowe ataki dokonywane przez Rosję przeciwko Ukrainie oraz wszelkim innym krajom, a także stanowczo piętnujemy szerzenie w całym świecie rosyjskiej propagandy na temat toczonej przez ten kraj wojny w Ukrainie. Wzywamy do stworzenia specjalnego międzynarodowego trybunału do ścigania rosyjskiej zbrodni agresji przeciwko Ukrainie i wspieramy Międzynarodowy Trybunał Karny (MTK) w jego śledztwie w sprawie zbrodni wojennych popełnionych w

Ukrainie.

6. Wyrażamy wsparcie dla formuły pokojowej przedstawionej przez Ukrainę oraz wzywamy UE i jej państwa członkowskie, partnerów i sojuszników do pilnego uzgodnienia z Ukrainą gwarancji bezpieczeństwa zgodnie z zaleceniami kijowskiego porozumienia ws. bezpieczeństwa. Podkreślamy, że zobowiązania UE i NATO względem Ukrainy stanowią część szerszego, międzynarodowo koordynowanego pakietu gwarancji bezpieczeństwa dla Ukrainy, który obejmuje uruchomienie przez G7 wielostronnych ram dla negocjowania dwustronnych zobowiązań i uzgodnień w zakresie bezpieczeństwa Ukrainy.

7. Z zadowoleniem przyjmujemy propozycje wysokiego przedstawiciela/wiceprzewodniczącego Komisji dotyczące średnio- i długoterminowych gwarancji bezpieczeństwa dla Ukrainy oraz uzupełniającego mechanizmu finansowego dla Ukrainy w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju (EPF). Podkreślamy znaczenie EPF, który wspiera ukraińskie siły zbrojne poprzez finansowanie i dostarczanie sprzętu wojskowego i szkoleń, zapewniając jednocześnie wszystkim interesariuszom koordynację dzięki systemowi wymiany informacji, którego gospodarzem jest Sztab Wojskowy UE (EUMS). Z zadowoleniem przyjmujemy ustanowienie Misji Unii Europejskiej w zakresie pomocy wojskowej dla Ukrainy (EUMAM Ukraine) oraz jej rolę w podnoszeniu skuteczności militarnej ukraińskich sił zbrojnych, a także wzywamy do dalszego zwiększenia liczby szkolonego personelu i rodzajów szkoleń stosownie do potrzeb ukraińskich sił zbrojnych. Wzywamy wszystkie państwa członkowskie do pilnego zaspokojenia potrzeb w zakresie zdolności, których potrzebuje Ukraina na tym trudnym etapie wojny.

8. Z zadowoleniem przyjmujemy wysiłki na rzecz wsparcia odbudowy Ukrainy i szybkiego przyjęcia Instrumentu na rzecz Ukrainy, który zapewni 50 mld euro pomocy w ciągu czterech lat. Wzywamy UE i jej państwa członkowskie do szybkiego działania na rzecz ustanowienia podstawy prawnej pozwalającej wykorzystać zamrożone rosyjskie aktywa i związane z nimi dochody do finansowania odbudowy Ukrainy, w ścisłej współpracy z krajami partnerskimi G7.

9. Zachęcamy UE i jej państwa członkowskie do wzmocnienia współpracy z Ukrainą, Gruzją i Republiką Mołdawii w zakresie bezpieczeństwa, w szczególności w przeciwdziałaniu zagrożeniom hybrydowym i dezinformacji oraz w zakresie cyberbezpieczeństwa. Z zadowoleniem przyjmujemy uruchomienie Misji Partnerskiej WPBiO UE w Republice Mołdawii (EUPM Moldova), pierwszej w historii WPBiO misji cywilnej mającej na celu wzmocnienie odporności mołdawskiego sektora bezpieczeństwa w zakresie zarządzania kryzysowego i przeciwdziałania zagrożeniom hybrydowym.

Niepokojąca i niestabilna sytuacja na Bliskim Wschodzie

10. Z całą mocą potwierdzamy nasze potępienie nikczemnych ataków terrorystycznych dokonanych przeciwko Izraelowi przez terrorystyczne ugrupowanie Hamas. Wzywamy do natychmiastowego i bezwarunkowego zwolnienia wszystkich zakładników wziętych przez Hamas oraz do zwrócenia ciał zmarłych zakładników. Uznajemy prawo Izraela do samoobrony w kształcie i z ograniczeniami określonymi w prawie międzynarodowym, zgodnie z którym wszystkie strony konfliktu muszą przez cały czas odróżniać walczących od cywilów, a wszystkie ataki mogą być wymierzone wyłącznie w cele wojskowe. Wyrażamy głębokie zaniepokojenie rozmiarami cierpienia cywilów w Strefie Gazy, powiększonego przez izraelską odpowiedź militarną, a także wzywamy do stałego zawieszenia broni i ponownego podjęcia wysiłków na rzecz rozwiązania politycznego, pod warunkiem niezwłocznego i bezwarunkowego zwolnienia wszystkich zakładników i rozmontowania terrorystycznej organizacji

Hamas. Wyrażamy nasze najgłębsze współczucie dla niewinnych ofiar po obu stronach.

11. Podkreślamy pilną potrzebę przerwania spirali przemocy i ponownego uruchomienia procesu pokojowego. Potwierdzamy nasze niezachwiane poparcie dla negocjowania rozwiązania dwupaństwowego opartego na granicach z 1967 r., z dwoma suwerennymi, demokratycznymi państwami istniejącymi obok siebie w pokoju i gwarantowanym bezpieczeństwie, z Jerozolimą jako stolicą obu państw, a także w pełnym poszanowaniu prawa międzynarodowego. Apelujemy o europejską inicjatywę na rzecz skierowania opcji rozwiązania dwupaństwowego, wspólnie z partnerami arabskimi i USA, na właściwe tory. W tym kontekście, z zadowoleniem przyjmujemy inicjatywę „Dzień na rzecz pokoju na Bliskim Wschodzie” podjętą przez UE i Ligę Arabską tuż przed atakami.

12. Wzywamy do zakończenia okupacji terytoriów palestyńskich. Przypominamy, że osiedla izraelskie na Zachodnim Brzegu, w tym we Wschodniej Jerozolimie, są według prawa międzynarodowego nielegalne. Wzywamy do deeskalacji napięć na Zachodnim Brzegu, w tym we Wschodniej Jerozolimie.

13. Wspieramy zwiększoną rolę dwóch cywilnych misji UE w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony - Biura UE ds. Koordynacji Wspierania Policji Palestyńskiej oraz Misji Unii Europejskiej ds. Pomocy Granicznej na Przejściu w Rafah - tak aby obydwie misje uczestniczyły w ułatwianiu dostaw pomocy humanitarnej do Strefy Gazy oraz w podnoszeniu skuteczności Autonomii Palestyńskiej na Zachodnim Brzegu, biorąc pod uwagę wyjątkowe położenie obu misji, które utrzymują dialog zarówno z państwem Izrael jak i z Autonomią Palestyńską, dążąc do wzmocnienia wysiłków pokojowych UE;

14. Potępimy z całą mocą ataki Huti na żeglugę handlową u wybrzeży Jemenu. Z zadowoleniem przyjmujemy uruchomienie morskiej operacji bezpieczeństwa Aspides prowadzonej w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony oraz w ścisłej współpracy z podmiotami regionalnymi i partnerami międzynarodowymi, jako środka niezbędnego, aby zmierzyć się z kwestią bezpieczeństwa żeglugi morskiej od Morza Czerwonego po Zatokę Adeńską. Potępimy rolę odgrywaną przez państwa trzecie i podmioty niepaństwowe w zapewnianiu wsparcia finansowego, materiałowego i operacyjnego dla Hamasu i Hezbollahu. Wzywamy UE do nałożenia sankcji na państwa i podmioty, które ułatwiają ataki.

15. Potępimy gwałtowny wzrost antysemityzmu, nienawiści antyislamskiej oraz rasizmu w całej Europie. Wzywamy rządy do podjęcia wszelkich odpowiednich środków dla zagwarantowania bezpieczeństwa naszych żydowskich obywateli w całej Unii Europejskiej.

Rozszerzenie

16. Potwierdzamy zaangażowanie w prężny proces akcesji oparty na osiągnięciach oraz uczciwych i rygorystycznych warunkach, umożliwiający stopniową integrację ze wspólnymi politykami. Ponownie zwracamy uwagę na potrzebę postępów w przyjmowaniu nowych państw członkowskich oraz równoległego pogłębiania UE.

17. Akcentujemy potrzebę dopasowania unijnego finansowania do strategicznych celów i interesów UE, wspierania tych krajów przystępujących, które przestrzegają podstawowych wartości UE oraz pracują na rzecz dobrych stosunków sąsiedzkich, inkluzywnej współpracy regionalnej i trwałego pojednania.

18. Podkreślamy, że dostosowanie do WPZiB jest niezbędnym wskaźnikiem przestrzegania

podstawowych zasad UE i trwałego przyszłego członkostwa, a także powtarzamy, że wszystkie kraje przystępujące muszą jednoznacznie angażować się w strategiczne interesy UE i dostosować się do restrykcyjnych środków UE, w tym sankcji nałożonych w odpowiedzi na rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie.

19. Zauważamy strategiczne znaczenie Bałkanów Zachodnich w obecnym kontekście geopolitycznym, także dla bezpieczeństwa i stabilności całej UE. Ponownie zwracamy uwagę na potrzebę większej obecności i widoczności Europy w regionie w celu powstrzymania szkodliwych zagranicznych wpływów, w tym działań hybrydowych, a także w celu wzmocnienia odporności regionu na ingerencje zagraniczne.

20. Jesteśmy przekonani, że reformy instytucjonalne powinny podnieść zdolność UE do działania oraz obejmować uproszczone i skuteczniejsze procedury decyzyjne, przy jednoczesnym odchodzeniu od jednomyślności. Ponownie wzywamy Radę do stopniowego przechodzenia do głosowania większością kwalifikowaną nad tymi decyzjami w obszarze WPZiB, które nie mają wpływu na kwestie wojskowe i obronne.

Strategiczny kompas i odporność UE

21. Potwierdzamy zobowiązanie szefów państw i rządów UE, podjęte w Deklaracji wersalskiej, w sprawie przyjęcia większej odpowiedzialności za bezpieczeństwo europejskie i udzielenia wszelkiego niezbędnego wsparcia, jakiego potrzebuje Ukraina, a także wzywamy do pełnej realizacji Strategicznego kompasu w celu uczynienia Unii Europejskiej silniejszym i posiadającym większe możliwości gwarantem bezpieczeństwa, dysponującym solidną podstawą przemysłu obronnego, która charakteryzuje się interoperacyjnością i komplementarnością z NATO.

22. Przypominamy, że zgodnie z jednoznacznym stwierdzeniem zawartym w Strategicznym kompasie, celem UE jest jak najlepsze przygotowanie się do szybko pojawiających się wyzwań oraz istotne podniesienie swojej odporności. Podkreślamy znaczenie zmniejszania zależności w obszarze kluczowych technologii i łańcuchów wartości, tak aby UE mogła zmierzać do większej autonomii technologicznej i wzmocniać odporność łańcuchów dostaw dla europejskich przemysłów obronnych. Przypominamy, że instrument wspólnych zamówień (EDIRPA) oraz program wsparcia produkcji amunicji (ASAP) to tylko pierwsze kroki w kierunku poprawy zdolności europejskiej bazy technologicznej i przemysłowej w zakresie obronności (EDTIB), aby dostarczać państwom członkowskim produkty, których potrzebują, w ilościach, jakich potrzebują. Z zadowoleniem przyjmujemy zatem opublikowanie nowej Europejskiej Strategii Przemysłu Obronnego (EDIS), a w szczególności propozycję nowego rozporządzenia ustanawiającego Europejski Program Inwestycji Obronnych (EDIP), na potrzeby którego należy zabezpieczyć odpowiednie finansowanie w celu zachęcania do innowacyjności, zwiększania produkcji oraz zapewnienia inteligentniejszych i wydajniejszych inwestycji publicznych.

23. Z zadowoleniem przyjmujemy trzecią wspólną deklarację o współpracy UE-NATO. Wzywamy UE i państwa członkowskie będące jednocześnie sojusznikami NATO do pilnego zapewnienia spójnej realizacji celów, synergii i spójności między Koncepcją strategiczną NATO i Strategicznym kompasem UE, zwłaszcza w obszarach przeciwdziałania rosyjskiej agresji, a także mobilności wojskowej, wojny hybrydowej i cybernetycznej, globalnego bezpieczeństwa morskiego i przeciwdziałania terroryzmowi. Z zadowoleniem przyjmujemy przyjęcie Finlandii i Szwecji do NATO.